

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA

DALEČÍN 107

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
„Od podzimu do léta krtečkovo dobrodružství přilétá.“

MOTTO:

*„Ve třídě se máme rádi,
všichni jsme tu kamarádi.
S krtečkem se radujeme,
při hrátkách si užijeme!“*

Zpracovaly:

Zuzana Pečinková, DiS. – vedoucí učitelka mateřské školy

Jana Ježová, DiS. – učitelka mateřské školy

Projednáno na pedagogické radě:

Platnost: 1. 9. 2023 do 31. 8. 2026

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Náš vzdělávací program s názvem „Od podzimu do léta krtečkovo dobrodružství přilétá“ je základním pedagogickým dokumentem.

Školní vzdělávací program předškolního vzdělávání vychází z Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání. Je zpracován na dobu 3 let a během této doby může být průběžně aktualizován nebo upravován.

Nehlásí se k žádnému konkrétnímu modelu nebo jinému programu, podněty pro náplň jednotlivých integrovaných bloků, včetně vzdělávací nabídky jsou inspirovány různou dostupnou literaturou a materiály (pedagogická, tematicky zaměřená odborná publikace, webové stránky zaměřené pro učitelkou práci – např. učitelnice.cz, učitelu učitelům.cz, facebook.com – různé skupinky učitelů např. Školička pro začínající učitelky apod.).

Výchova a vzdělávání Školního vzdělávacího programu předškolního vzdělávání vychází z Rámcového vzdělávacího programu předškolního vzdělávání a respektuje tak stanovené kompetence a cíle.

Vzdělávací obsah (nabídka) je rozdělen do 4 částí (integrovaných bloků).

Základní rozdělení je ovlivněno ročním obdobím, ve kterém dané vzdělávání probíhá.

Nabídka vzdělávacích činností směřuje k tématům, která jsou zvolena tak, aby byla dětem blízká, pro ně přirozená a jim užitečná. Tato témata jsou obecná a budou dále rozpracována v Třídním vzdělávacím programu předškolního vzdělávání. Jsou volnou nabídkou pro učitelky, z níž mohou vybírat. Je pouze na učitelkách a dětech, jaké vzdělávací témata si vyberou a kolik jim věnují času. Mohou si dle aktuální situace nebo zájmu dětí přidat podtéma – např. narození sourozence, nemoc kamaráda, neobvyklá událost, apod.

Kromě témat má každý integrovaný blok svůj název, vzdělávací cíle, činnosti a očekávané výstupy z jednotlivých vzdělávacích oblastí, které dávají přehled o tom, co pedagog dítě učí, s čím jej seznamuje.

Integrované bloky jsou sestaveny tak, aby se vzájemně prolínalo všech pět vzdělávacích oblastí:

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

Vzdělávací nabídka je pro každý den připravena tak, aby poměr mezi řízenými a spontánními činnostmi byl vyvážený. K rozvíjení dětí využíváme denní cvičení, zdravotní cvičení, tanečky, zpěv, pohybové hry, Logo hrátky, kreslení, malování, modelování a další výtvarné techniky, četbu, vyprávění, dramatizaci, poslech, samostatný mluvní projev dětí. Ústřední činností dětí zůstává samozřejmě hra, která je provází celý den, prolíná všemi činnostmi a je jí věnována mimořádná pozornost. Jejich průběžným naplňováním směřujeme k dosahování dílčích kompetencí, které jsou základem pro postupné budování **klíčových kompetencí**.

Klíčové kompetence pro etapu předškolního vzdělávání

- Kompetence k učení
- Kompetence k řešení problémů

- Kompetence komunikativní
- Kompetence sociální a personální
- Kompetence činnostní a občanské

V komunitním kruhu se vždy na začátku týdne dozvíme, o čem si budeme povídat, co nás čeká za téma. Pak společně vymýšlíme, na co si budeme hrát, co si zahrajeme, zazpíváme, nakreslíme nebo vyrobíme.

Prostřednictvím situací a plánovaných činností se naše děti učí:

- Poznat a vážit si samo sebe, najít si své místo ve skupině vrstevníků
- Prostřednictvím pohybové aktivity dosáhnout duševní pohody a vyrovnanosti
- Rozvíjet kamarádské vztahy
- Poznávat ve společnosti a orientovat se v něm
- Poznávat vše, co ho obklopuje – ať živá či neživá příroda

Filozofie školy

Přejeme si, aby se naše škola stala místem, kam bude každé dítě rádo chodit, kde získá základní znalosti, byla místem, kde se plně respektují individuální zvláštnosti každého dítěte a jeho právo na různost a individuální tempo. Základem je pro nás partnerský vztah mezi učitelkou, dítětem a rodinou. Také považujeme za důležité se neustále sebevzdělávat a získané vědomosti uplatňovat. Přejeme si, aby děti byly zdravé, vyrovnané, samostatné a vychované – to vše se může podařit, když dítě cítí pocit přátelství, lásky, důvěry. Myslíme si, že získání životní harmonie je pro šťastný život důležitější než vysoké IQ.

Vzdělávací cíle a záměry

Hlavním cílem a záměrem naší mateřské školy je přiblížit se rodinnému prostředí, připravovat děti na vstup do základní školy a do života. Rozvíjet a podporovat v dětech samostatnost, kamarádské vztahy, zvládnout sebeobsahu, vést děti k utváření zdravého sebevědomí, odvaze, dokázat se vyrovnat s nečekanými situacemi, naučit se vážit si sebe i druhých, a podle toho se k nim i chovat.

Pro naplnění těchto cílů a záměrů se snažíme dětem vytvořit správné podmínky – estetické a podnětné prostředí, čas pro hru, dostatek pohybu, různé výchovné činnosti, denní režim, zdravá výživa atd. Dětem a rodičům umožňujeme návštěvu s prohlídkou mateřské školy. Pro lepší adaptaci dítěte mají rodiče možnost být při nástupu dítěte do MŠ s ním.

Při své práci si řídíme **rámčovými cíli** uvedenými v RVP PV:

- 1) Rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání
- 2) Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- 3) Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná

osobnost působící na své okolí

Zásady

- K dítěti přistupujeme s velkou trpělivostí, klidem a optimismem
- Dítěti dáváme najevo lásku
- Měli bychom společně s dítětem a rodiči stanovit jistý řád a hranice

- Důležité je usměrňování aktivity
- Ve výchově bychom měli být důslední
- Posilujeme jeho sebevědomí – oceníme nejen úspěch, ale i projevenou snahu. Pomoci dítěti zažít úspěch
- Měli bychom se soustředit na kladné stránky jeho osobnosti
- Snažíme se předejít situacím, za které by mělo být dítě potrestáno
- Spíše než zadáváním úkolů mu pomáháme svou aktivní účast na společné činnosti
- Práci i hraní dítěte na intervaly prokládané dostatečným odpočinkem, popř. relaxací
- Dopřejeme dítěti spontánní pohyb, který uspokojuje jeho potřeby
- Sledujeme reakci dítěte na úspěchy a obzvláště neúspěchy
- Jednou z nejdůležitějších zásad je přiměřenost

Formy a metody vzdělávání

Metody vzdělávání

- **Prožitkové učení** – dítě se učí tím, co prožije (např. zajímavé pokusy, využíváme prvky dramatické výchovy, improvizaci, hry v roli)
- **Situační učení** – navozování a využívání různých životních situací
- **Kooperativní učení hrou a činnostmi** – dítě se učí spolupracovat s ostatními dětmi (společně něco tvoří, hrají společenskou hru apod.)
- **Spontánní sociální učení** – učení nápodobou
- **Motorické učení** – dítě se učí ovládat pohybový aparát, základní pohybové dovednosti
- **Slovní** - návody, vysvětlení, popis, vyprávění, rozhovor, beseda, předčítání a další – spojováno s praktickou činností a hudbou
- **Komunitní kruh** – učí se komunikovat, naslouchat, rozvíjí si slovní zásobu apod.
- **Názorné** - zaměřené na smyslové vnímání (nejen zrak – obrázky, ale zapojíme i ostatní smysly – čich, chuť, hmat – určitou věc do ruky, dále pozorování, předvádění, experimenty, pokusy, exkurze, vycházky, návštěvy)
- **praktické** (praktické činnosti – např. děti pečou, sází, lepí, staví)
- **Individuální i skupinové činnosti**

Formy vzdělávání:

- **Individuální** – učitelka pracuje s dítětem individuálně (např. u stolečku barvy, tvary)
- **Kolektivní** – učitelka pracuje se všemi dětmi (např. hromadný poslech pohádky)
- **Skupinová** – učitelka pracuje se skupinou dětí (např. kritéria dle obtížnosti – malé/velké děti)

Maximálně se snažíme přizpůsobovat vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí všech věkových skupin a dbáme, aby tato vývojová specifika byla při vzdělávání dětí v plné míře respektována.

Vytváříme dětem vhodné výchovně – vzdělávací prostředí – vstřícné, podnětné, zajímavé a obsahově bohaté, v němž se dítě může cítit bezpečně, radostně a spokojeně, které mu zajišťuje možnost projevit se, bavit a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.

Vzdělávání v naší MŠ je vázáno k individuálně různým potřebám a možnostem jednotlivých dětí, včetně vzdělávacích potřeb specifických.

Vzdělávací působení vychází z pedagogické analýzy – z pozorování a uvědomění si individuálních potřeb a zájmů našich dětí, ze znalosti jejich aktuálních rozvojových stavů. Metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí zakládáme na přímých zážitcích dítěte, podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat, snažíme se, aby dítě z učení mělo radost, přejeme si, aby děti měly zájem poznávat nové, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Ve vzdělávání se snažíme využívat přirozeného toku dětských myšlenek a spontánních nápadů a poskytujeme dítěti dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány. Naše učební aktivity probíhají především formou nezávazné dětské hry. Významnou roli v procesu učení sehrává spontánní sociální učení, založené na přirozené nápodobě. Proto se snažíme ve všech činnostech a situacích, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou, poskytovat dětem vzory a chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné.

V předškolním vzdělávání uplatňujeme aktivity spontánní i řízené, vzájemně provázané a vyvážené, v poměru odpovídajícím potřebám a možnostem předškolního dítěte.

Akce školy

- Návštěvy kulturních akcí mimo MŠ – kino, divadlo, výstavy, koncerty apod. (v průběhu celého školního roku)
- Třídní bramboriáda
- Drakiáda
- Podzimní čas s krtečkem a jeho kamarády – uspávání zvířátek na zimu
- Po stopách sv. Martina
- My se čerta nebojíme – Mikulášská nadílka
- Vánoce přicházejí – Vánoční nadílka
- Návštěva ZŠ
- Masopust
- Dětský karneval
- Návštěva knihovny
- Pálení čarodějnic – čarodějnický rej masek – opékání
- Návštěva hasičské zbrojnice a policie ČR
- Dneska máme slavný den – Den dětí – cesta za pokladem
- Školní výlet
- Fotografování dětí (vánoční, na konci školního roku)

Akce rodičů s dětmi

- Třídní schůzky
- Drakiáda
- Podzimní čas s krtečkem a jeho kamarády – uspávání zvířátek
- Rozsvícení vánočního stroměčku
- Vánoční besídka dětí

- Masopustní průvod
- Velikonoční vyrábění
- Besídka pro maminky
- Pasování předškoláků

1. Vzdělávací obsah

Při vytváření našeho ŠVP jsme se snažili maximálně respektovat prostředí a podmínky, ve kterých vzdělávací proces probíhá. Velkým přínosem pro nás byla analýza předchozího vzdělávacího programu, reakce dětí.

Za hlavní cíl si klademe, aby vzdělávací nabídka byla dětem tematicky blízká, zajímavá a pestrá, aby vytvářela předpoklad pro rozvoj intelektové i praktické schopnosti a dovednosti dítěte a prohlubovala jejich poznání.

Tohoto cíle chceme dosáhnout především využitím prožitkové metody a kooperativního učení hrou. Jednotlivé projekty i tematické celky můžeme volně měnit podle potřeby, nabídky a dané situace.

Integrované bloky:

1. Krtek a barevný podzim

Tematické celky:

- S krtečkem ve školce
- Na zahradě a na poli
- Podzime, podzime, už zas nosíš deště
- Podzimní čas s krtečkem a jeho kamarády – uspávání zvířátek
- Podzimní čarování
- Na svatého Martina

Charakteristika integrovaného bloku:

Na začátku školního roku se snažíme o plynulý přechod dítěte z rodiny do mateřské školy, o adaptaci na nové prostředí. Snažíme se dítěti pomoci najít svou identitu, vytvářet nové vztahy a učit se být v organizované skupině dětí v nové roli a vytvořit si pozitivní postoj k novým věcem – vzbudit zvědavost a vést k pozitivnímu očekávání – stát se kamarádem. Děti se naučí pojmenovat a poznávat svoji značku.

Děti se seznámí s charakteristickými znaky podzimu, budou poznávat ovocné stromy, keře, ochutnávat zeleninu a podzimní ovoce. Dále se seznámíme s typickými podzimními pracemi – sklizeň plodin, orba půdy apod. Povedeme děti k uvědomování si změny nálad, počasí a přizpůsobení se lidí i přírody – změna oděvů, obuvi, změny barev. Na vycházkách si povíme, co nám les dává a jak se v něm chováme. Budeme pozorovat shlukování ptáků a jejich odlétání do teplých krajin. Dozvíme se, že i les čeká zimní odpočinek a že celá příroda se v tom období mění - pozvolna se na tento spánek připravuje. V tomto bloku se děti seznámí s podzimním čarováním a s legendou o sv. Martinovi.

2. Krtek a zimní čas

Tematické celky:

- Adventní čas s krtečkem
- Bílý vánoční čas s krtečkem
- Tři králové aneb nový rok začíná
- Zimní radovánky a sportování
- Krtek a zdraví
- Zimní hrátky se zvířátky
- Zimní pohádkový/maškarní čas

Charakteristika integrovaného bloku:

Seznámíme děti se zimním obdobím. Budeme společně očekávat návštěvu Čerta, Anděla a Mikuláše. Popovídáme si o vánočních přípravách doma i ve školce (pečení cukroví, úklid, příprava dárků, ryby, vánoční zvyky, výzdoba domova i školky). V novém roce se budeme těšit na příběh o cestě Tří králů. Nezapomeneme se postarat o ptáčky a zvířata v lese. Zažijeme spousty zábavy při zimních hrách a sportech. Budeme si povídat o zdraví, nemocech a možných úrazech – seznámíme se se stavbou těla a funkcemi nejdůležitějších orgánů, budeme vnímat všemi smysly. Pomůžeme předškolákům se připravit k zápisu. Projdeme masopustním průvodem přes naši vesnici a připomeneme si tradice a zvyky. V tomto bloku se budeme věnovat pohádkám a budeme se těšit na karneval v naší obci.

3. Krteček se těší na jaro (probuzení přírody a svátky jara)

Tematické celky:

- Přišlo jaro do vsi (vítání jara a vynášení Morany)
- V říši pohádek aneb já a moje kniha
- Krteček a svátky jara
- Řemesla a dopravní prostředky
- Naše rodina
- Co se děje v trávě

Charakteristika integrovaného bloku:

S blížícím se jarem budeme s dětmi pozorovat probíhající změny v přírodě. Vyženeme zimu a oslavíme příchod jara – *vynášením Morany*. Děti se budou učit chovat k přírodě a všimnout si významu zeleně a čistoty životního prostředí. Seznámíme se s prvními jarními kytíčkami a budeme se zajímat o přípravu hospodáře na jaro – setí, klíčení, části rostlin a podmínky jejich růstu- pokusy. Měsíc březen je měsícem knihy – děti budou moci představit svoji oblíbenou knihu, zdůrazníme vztah ke knize a navštívíme knihovnu v naší obci. Společně si připomeneme velikonoční tradice, zvyky a něco si vyrobíme. Symbolem jara jsou mláďata. Děti se naučí poznávat, pojmenovávat domácí a hospodářská zvířata podle jejich typických znaků a jejich užitečnosti pro člověka. Pamatujeme na svátek naší planety Země. Budeme si o ní povídat a zapojíme se také aktivně do péče o své okolí. Na konci dubna společně oslavíme pálení čarodějnic – čarodějnickou stezkou a opečením buřtů. Upevníme si znalosti o dopravních prostředcích a řemeslech. V měsíci květnu si připomeneme význam rodiny - každý v rodině má svoji úlohu, zdůrazníme nenahraditelnou úlohu matky a otce, co rodiče dělají za povolání atd. Připravíme se na svátek všech maminek. Nejen, že si o nich popovídáme, naučíme se básničky i písničky, ale nachystáme jim především drobné dárečky a překvapení. Všimneme si, že se louka probouzí a dozvíme se základní informace o životě hmyzu. Připomeneme si zásadní roli, kterou včely a další opylovači hrají při udržování zdraví lidí a planety. Pokud to bude možné, přeneseme činnosti do přírody.

4. Loučení s krtečkem aneb hurá na prázdniny

Tematické celky:

- S krtečkem slavíme svátek dětí
- Cestujeme s krtečkem

Charakteristika integrovaného bloku:

Blížící se konec školního roku nám přinese mnoho zábavy a radost. Sportovními hrami a soutěžemi oslavíme svátek dětí – s dětmi budeme slavit jejich svátek celý týden a téma bude vždy velkým překvapením. Upevníme znalosti o hradech, které nás obklopují, naučíme se orientovat v lese a jaká je základní výbava správného turisty. Povíme si také o planetě, na které žijeme a seznámíme se se základními informacemi o vesmíru. Budeme poznávat a pojmenovávat exotická zvířata. Povíme si, kam a čím pojedeme na výlet a jak se budeme chovat. Poučíme děti o bezpečnosti.

Letní období nám umožní veškerou činnost přenášet do přírody, a tak budeme mít větší prostor pro rozvoj fyzické zdatnosti. Budeme cvičit vytrvalost a sebeovládání. Seznámíme se s nebezpečím, které nás může potkat např. u vody. Společnými prožitky posílíme zvědavost, zájem a radost z objevování.

Na konci školního roku nás čeká slavnostní pasování předškoláků. V průběhu posledního týdne školního roku se začneme společně těšit na prázdniny a spoustu nových zážitků.